

Naročnina \$2.00 na
leto. Izdaja dva krat
na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA
AMERIKA

Excellent advertising
medium.

ST. 79. NO. 79.

CLEVELAND, OHIO. PETEK, 3. OKTOBRA 1913. VOL. VI.

Pozdrav delegatom!

—oo—

Delegatje Slovenske Dobrodelne Zveze se zberejo v pondeljek zjutraj k drugi redovni konvenciji. Mi iskreno pozdravljamo brate delegate v naši sredini.

—oo—

Čas je, katerega smo željno pričakovali in se dobro pripravljali, je prišel. Slovenska Dobrodelna Zveza, ki ima pod svojim okriljem nad 1100 članov in članic in lepo blagajno za tako kratki čas, prične s svojo drugo redno konvencijo. Če se ozremo nazaj na prvo konvencijo te Zvezde, ko je nekaj mož, zastopnikov komaj 300 članov, zborovalo zveče po teškem delu in delalo v korist domače organizacije, in pogledamo na današnje stanje Zvezde, moramo biti v resnici zadovoljni s sijajnim napredkom. Za 800 članov je narastla Zveza od zadnje konvencije, in vse to v domačem mestu. Za skoro \$8000 se je pomnožila Zvezina blagajna v devet letih, kljub temu, da so se točno, največ v 30. dneh izplačale vse smrtnine in vse bolniške podpore. Člani so na vseh straneh delali z gorenjim marljivostjo za svojo Zvezo, in skupnemu delu gd. odbora z vsemi člani vred se imamo zahvaliti, da imamo danes pred seboj mogočno organizacijo, ki se kljub svoji mladosti lahko meri z vsakim.

Vprašanje je sedaj nastalo, ko se je pokazal tak napredek, če smemo Zvezo pustiti še nadalje brez državnega nadzorstva. Pamet in razum je vsekemo govoril, da se mora Zveza inkorporirati, da bo postavljeno varno, in da bo v bodočnosti vsakodob od države dobil jamstvo, da bo prejel od Zvezde vse, kar mu gre po pravilih. Zato izbrani delegatje imajo sedaj besedo, in mnene večine je, da se mora Zveza postaviti na bolj trdno podlago, da se mora storiti vse, da bo Zveza še bolj napredovala kot dosedaj. Njen delokrog se mora razširiti, narediti se morajo moderna pravila, dobiti se mora čarter in sprejeti inkorporacija. Vse to je v rokah zrelih mož, ki bodejo posvetili svoj čas resnemu delu. Izgine naj strankarstvo, prazni govoritvi, osebnost in vse drugo, kar ne spada v bratsko organizacijo, kjer bratje nosijo skupaj denar, da uživajo dobro podporo v dnevnih nesrečah. Le na tej podlagi, kako naj se naredi, da dobiti člani čim boljšo upravo od Zvezde, čim gotovejšo podporo, bo Zveza imela še večji napredok.

Zatorej pozdravljeni bratje delegatje ob priliki najbolj vane konvencije, kar jih je imela Zveza in kar jih bo še. Pozdravljeni možje, načinjeni za resno delo, za pravi napredok na polju bratske organizacije največje slovenske naselbine v Ameriki, v slovenskem Clevelandu. Ozira se na vas 1100 mož in žen, polnih pričakovanja, kaj ukrenete v njih korist. Vas čaka teška naloga, toda vsak izmed vas je zmožen in resen. Posvetite vse svoje moči delu za bratski napredok, in ko boste spolnili svojo dolžnost, vam bo zavest sladka, da ste bili prvi možaki v Clevelandu, ki so se potrudili, da izpeljejo nekaj res potrebnega in naravnega v pravi napredok naše naselbine.

Kdor hoče pisati ali poslati brzjav na konvencijo, naj naslov: Konvencija S.D.Z., John Grdin Hall, 6025 St. Clair ave. Cleveland, O.

Umri je sredo ponoči rok Jakob Berlan, star 44 let, bolhal je skozi zadnjih enajst mesecov za srčno bolezni.

V nedeljo, 12. oktobra ob 2. uri popoldne se vrši v Grdinovi dvorani velik shod, katerega prispevajo člani socijalista v korist štrajkarjev v Calumetu. Na shodu se bo tudi pobralo za štrajkarje. Več slovenskih naselbin je že prečrtalo za potrebne siromake, in upamo, da tudi Cleveland ne bo zaostal. Delavci v Michiganu imajo trdo borbo za obstanek, in huda zima jim preti zgubo štrajka, če jim tovarisi ne priskocijo na pomoč ob pravem času. Vsak dvakrat da, kdor hitro.

V slovenski clevelandski soli je že nad 900 otrok. Vsak teden se upisujejo še novi učenci, večina jih pride iz stare domovine s svojimi starši. Do božiča jih bo mogoče že do 1000. Razni mestni zvezenci, ki so solo preiskali, so se izrazili, da odgovarja vsem modernim predpisom in je res vzorno zgrajena. Za varnost otrok je v vseh ozih natanceno preskrbljeno. Otroci imajo celo kopališča v soli. Seveda

—Kdor hoče pisati ali poslati brzjav na konvencijo, naj naslov: Konvencija S.D.Z., John Grdin Hall, 6025 St. Clair ave. Cleveland, O.

Umri je sredo ponoči rok Jakob Berlan, star 44 let, bolhal je skozi zadnjih enajst mesecov za srčno bolezni.

Iz delavskih krogov

Angloški delavski vodja se je izjavil, da so razmere, ki vladajo v jedarnah, naravnost sramotne.

STRAJK V CALUMETU.

St. Louis, Mo., 1. okt. Tom Mann, znani angleški delavski vodja, je dospel sem, da preseči razmere, v katerih se nahajajo delavci tega mesta. Izjavil se je, da so delavci v tovarnah za čevlje najslabše organizirani in zato dobivajo tudi slab plačo, toda kakoršne razmere vladajo v tovarnah jeklenega trusta v Pittsburghu in okolici, je pa naravnost največja sramota za Zjednjene države. V Zjednjeneh državah ima jekleni trust zaposljenih kakih 50.000 ljudi, ki delajo vsak dan po 12 ur, tudi ob nedeljah, in jim je med delom dovoljen le polurni počitek. Plače v primeri s tem delom, so barbarske. Na Angleškem pravi Mann, bi bile enake delavske razmere nemogoče.

Calumet, Mich., 1. okt. Danes so v tem mestu zoper nastale ostrejši delavski nemiri, tekmo katerih je bilo deset oseb arretiranih. Med prijetimi je Annie Klemenc, ena izmed voditeljic tukajšnjih ženskih deklic. Policia trdi, da so aretirane osebe hujški štrajkarje k nemirim. Častniki milice trdijo, da se med štrajkarji pojavlja streljanje, kar je pa najbrž zmisljeno, kajti milica še ni imela nikjer povoda, da bi posredovala.

Ashland, Pa., 1. okt. John Toshensky je še vedno živ pokopan v tukajšnjem Centralnem premogovju jami, kjer ga je 100 čavljev pod zemljo zasulo pretekli petek. Sto mož rešilnega oddelka se trudi noč in dan, da pridejo do ponesrečenega premogarja. Ljudem se je posrečilo, da so prodri zemljo in so v odprtino vtaknili dolgo želesno cev, dva palca široko, skozi katero pošiljajo premogarju hrano in pičajo. Celo glasovi zakopanega premogarja se slišijo skozi to cev, in ljudje pravijo, da se precej dobro počuti. Skrajno žalosten dogodek se je prijetil danes popoldne. Njegova žena neprestano straži ob cevi. Danes popoldne so jo spustili v premogovnik in je uspela, da je začela pogovor z možem.

Vse rešilno delo more biti narejeno le z rokami. Sprva so hoteli skalo razstreliti, toda so se bali, da ne bi razstrelba toliko pretresala obližje, da bi zasuka premogarja. Kakor so preračunali, bo vzeljo še šest dni predno priklopiljo do mesta. Ljudje, ki kopljejo do nje, so sami v neprestani smrtni nevarnosti, in vse mogoče varnostne priprave so odredili za njih življenje.

Toschesky dobro prenaša svojo smrtno grozo pod zemljo. Včeraj so mu potlačili dober blanket skozi cev, ker je vladal spodaj precej mraz. Najbolj se pa bójijo za njega, da bo umrl, ker mu bo zmanjkal svežega zraka, še predno pridejo do njega.

je neda, da se bodejo tudi dobro učili in kdaj koristili svojemu narodu.

Pratike iz starega kraja so prišle. Dobite jih v našem uradu po 10 centov komad, s pošto 12 centov.

Vsi rojaki, ki hočejo jeseni voliti, se morajo dati registrirati. Dnevi za registriranje so: 2., 9., 17. in 18. oktobra. Četudi ste letos že enkrat registrirali, za jesenske volitve se mora vsak še enkrat registrirati, če ne, ne smete voliti. Natanceno je o tem se poroča pri sejih volitve.

Kraljevi škandal.

Bivši portugalski kralj, ki se je komaj pred štirimi tedni oženil, pričakuje velikih škandrov.

ZENA POBEGNILA.

Monakovo, Bayarska, 1. oktobra. Pregnani kralj Manuel, ki se je komaj pred štirimi tedni poročil s princezino Augusto Viktorijo Hohenzollern, se nahaja v velikem škandalu. Tri tedne po poroki, je namreč nevesta zapustila bivšega kraljica in se podala v bolnišnico. Raditev je začulmo piheli Evropi. Nastale so najbolj raznovrstne gvorice kajki temu, da so razni cesarski in kraljevi dvori zanimali.

Rockville, Colo., 30. sept.

Cenjeno uredništvo.

Kot način, da se ne ve, kdaj se bo delo zoper odprlo. Male "pečlarske" kompanije bi rade podpisali organizacijo ali unijo, toda Victor Fuel Co. je od vrata. Ta kompanija je še ceste zaprla bližu njene vase, nadalje tudi vodo in proda vodnjakov. Dognano je, da Manuelova žena še nikdar v svojem življenju

ni bila bolna, da je pa deseti dan po poroki hipoma, zbolela. Najprvo so rekli, da ima influenzu, potem so rekli, da ima nekako zelenodo bolezni. Pozneje se je govorilo, da se vrne po prestani bolezni k svojemu ocetu in da bo pustila moža, pozneje se je govorilo, da je Manuel sifilitičen. Vse te razmere so spravili med svet dvorski krog, da bi nihče ne slutil, kaj je pravzaprav prav v zrak locitve zakona med novoporočenim parom.

Med svet je prišla tudi govorica, da je Manuel tudi po poroki še vedno rad pogledoval v zaledoval lepotice ženskega spola. česar mu njegova žena seveda ni mogla oproriti.

Manuel je znan po svojih škandalih z Gaby Deslys, francosko plesalko. Ko je bil še kralj, star 18 let, jo je imel pri sebi v kraljevi palaci kot 16 letno deklico, in je z njo učajal take orgije, da se vedru ni bilo dovolj in je z rebljimi v zaledoval v napolnila razne kleti. Kmalu so začele prihajati vesti o nesrečah. Tom Walsh, nadzornik podzemeljske železnice je bil ubit od električne napetosti. Iz Avlone se javlja, da so albanski roperji vzel Srbom po junakem boju mestno Ohrida. Iz Carigrada poročajo, da namerava Essad paša narediti novo Albanijo, ki naj bi bila pod suverenitetu sultana.

Dunaj, 1. okt. Albanske ro-

parske čete so zavzle precej

važno mesto Djakovo. Prizren,

ki se nahaja nekoliko milij južno,

je obdan z albanskimi četami.

V Prizrenu je 6000 mož srbske

posadke. Iz Avlone se javlja,

da so albanski roperji vzel

Srbom po junakem boju mestno

Ohrida. Iz Carigrada poročajo,

da namerava Essad paša na-

rediti novo Albanijo, ki naj bi

bila pod suverenitetu sultana.

London, 1. okt. Dopisnik

Daily Mail poroča, da so bile

sledče zgube v dveh balkanskih vojskah pri bulgarski ar-

madi. V vojni s Turčijo so

Bulgari zgubili 313 ubitih ča-

nikov, 915 ranjenih, vojakov

ubitih 29.711, ranjenih 53.550.

Zgubilo se jih je 3.173. V voj-

ski s Srbijo in Grčko so zgubili

Bulgari: 266 časnikov ubitih,

ranjenih 816, mošta ubitih 14.602, ranjenih 50.305. Izmed

ranjenih jih bo ostalo kakih

10.000 za celo življenje kralje-

vil ali drugače pohabljene.

Mir med Turki in Bulgari je

končno podpisani. Določena

je nova meja med obema

državama. Grška je poklicala

celo svojo armado pod orodje,

da se enkrat napade Turka, s

katerim je bila prej v zvezli.

Balkanska nesloga rodi čimda-

je slabje zadove.

Dopisi.

Poročilo slovenskega delavca o štrajku v Colorado. Delavci trdno držijo skupaj za svojo zmago.

RAZNE NOVICE.

Rockville, Colo., 30. sept. Cenjeno uredništvo. Kot način, da se ne ve, kdaj se bo delo zoper odprlo. Male "pečlarske" kompanije bi rade podpisali organizacijo ali unijo, toda Victor Fuel Co. je od vrata. Ta kompanija je še ceste zaprla bližu njene vase, nadalje tudi vodo in proda vodnjakov. Dognano je, da Manuelova žena še nikdar v svojem življenju

ni bila bolna, da je pa deseti

dan po poroki hipoma, zbolela.

Najprvo so rekli, da ima

influenzo, potem so rekli, da ima

nekako zelenodo bolezni.

Pozneje se je govorilo, da se

vrne po prestani bolezni k svojemu

ocetu in da bo pustila moža,

potem so rekli, da ima

influenzo, potem so rekli, da ima

nekako zelenodo bolezni.

Zdaj pa želim vsem čitateljem

načrtovali, da je nujno

zdravje vredno.

Načrtovali, da je nujno

zdravje vredno.

Načrtovali, da je nujno

zdravje vredno.

V divjih Kordiljera

(Nadaljevanje romana "Ob reki Rio de la Plata")

SPRAL KAROL MAY
Za "Clevelandko Ameriko" predst.
L. J. P.

DRUGO POGLAVJE.

Stari puščavnik.

"Kaj pa če mi gremo sedaj tja in ti vse dokažemo?"

"Oni — oni — ne stanujejo tam."

"Dobro, potem gremo na isleta del círculo, kjer jih gremo dobimo."

Pri teh besedah pa zgubi mož ves pogum. Jasno mu je, da mi vse vemo. Namesto pa, da bi se omehčal in vse priznal, pa se otrese moje roke in zaklče z jeznim glasom:

"Senor, kaj mene vse to briča! Kako govorite z mnenjem. Kaj vam pade v glavo! Jaz sem vrhovni glavar vseh Mbokovov. Kaj ste pa vi?"

Postavi se pred mene in naredi obraz kot bi me hotel živega požreti. Skoro bi se nglas zasmjal, vendar odvrnem z ostrom glasom:

"Kdo sem jaz, vprašuješ? Tako boš zvedel: Jaz sem tisti, ki te bo sedajle za lase prijet in nesel tja, kamor spadaš. Pojdij torej, adut. Škoda je vsake besede, ki jo s teboj govorimo. Nas boš že spoznal, tako da ne boš več spraševal kdo smo mi."

Primem ga za vrat, ga krepko stresem, nakar ga nesem v cerkev, kjer ga vržejo v klet. Potem pa vrata zapro, tako da ni mogel nihče oditi. Vendar pusti deserto tam dva stražnika za vsak slučaj.

Mi drugi se pa podamo na breg, kjer nas čakajo Tobi. Pričakovamo smo sedaj mir, kajti sovražnik je bil popolnoma v naši oblasti. Zato je pa deserto ljudem dovolil, da se prekinjeni praznik zopet nadaljuje. Ljudje so bili kar iz sebe od samega veselja. Kmalu je zaklanih kakih šest volov, in na vseh krajeh prizgoje velike ognje. Jaz seveda se slavnosti nisem mogel udeležiti, ker mi je bilo predvsem na tem, da poizvem, kje se nahaja sendator. Ko omenim to Peni in deserto, mi Pena reče:

"Prav imate. Mi moramo poskrati njegove sledove."

Te zaenkrat pustimo, ker sem prepričan, da nam pride govorovo roke. Dosedaj se je mudil v okolici, da je zvedel, kakšen uspeh budem imeli. Znano mu je da so vsi Mbokovi ujeti, in da je sedaj sam na sebe navezan. Dve poti ima, da gre od tu proč. Prva pot vodi k laguna de Bambu, kjer je se nekaj Mbokov. Toda sem ne bo šel, ker če ima kaj soli v glavi, mora vedeti, da se mi takoj podamo tja. Ker imamo konje, pridemo pred njim k laguni. Njegova druga pot pa je proti Pampas de Salinas."

"Ali mislite, da bo sam šel tja? Na to dolgo pot? Ne da bi se prej pripravil?"

"Zakaj ne? Kolikokrat je bil že gori, sam, in spotoma govorovo naleti na prijatelje, ki mu dajo vse, kar potrebuje. Zato sem prepričan, da najdemo sendatorjevo sled na poti v gorovje. Jaz grem torej sedaj sam pogledat, če je kje kak sled v bližini, jutri pa odrinemo nemudoma proti laguna del Bambu, da rešimo ujetnik."

Jaz ódide in preiščem vso okolico. Po mnogem trudu dobim sendatorjevo sled. Vodila je proti zapadu, proti gorovju. V gozdu tudi opazim, da si je odrezal palico, kar je bilo znamenje, da je mož hotel hitro naprej in da je imel dolgo pot pred seboj. Zadovoljen s to najdbo, se vrnem k tovarišem.

Stari deserto sedi skupaj s Peno in glavarjem Toba Indijancev v krogu starejših vojnnikov. Ko se jim pridružim, me deserto takoj vpraša, kaj sem dobil, nakar mu vse natančno razložim.

"Kaj pa če pride sendatorju

hko vedno uporabi. In s pomočjo mojih vojnikov se lahko sporazumite s Toba Indijanci, ki so tudi tam v bližini nasejani."

"Jaz seveda z veseljem vam važo ponudbo, in izrekam vam najprisrtejšo zahvalo."

"Vam se ni treba zahvaljevati, pač pa smo vam mi hvalo dolžni. Kaj bi se z nami zgodilo, da niste vi prisli in nam pravočasno sporočili o napadu Mbokovov. Kar naredim za vas, je le nagrada. Vi hočete sendatorju preprečiti njegove nadaljnje črne nakanke. Ce se vam to posreči, tedaj se bo vsa tukajna pokrajina oddahlila, kajti le njemu se imamo zahvaliti, da Indijanci nikdar ne mirujejo, pač pa se, hujšani od njega, neprestano bojujejo med seboj. No, in sedaj smo to stvarjo gotovi. Srečno smo ušli veliki nevarnosti in lahko se nekoliko razveselimo z ljudstvom vred."

To je bil pameten nasvet in vsi smo bili pripravljeni slediti mu. Da bi veselico naroda natančne opisal, je skoro nemogoče. Neizmerne množine meso so povzili in silne kolici ne žganja popili. Videl sem otroke sedeti na tleh, ki so se z eno roko držali za trebuh, ker jih je od preobilo zavzete hrane bolez, z drugo roko pa so nosili še neprestano velike kose mesa v usta. Indijanci lahko prenaša lakot, kadar pa pride do jedi, tedaj pa povzije je za pet Evropejcev.

Tudi plesalo se je. Sicer ne po taktu, pač pa kakor je kdo hotel. Pena mi svetuje, da zapesteva enkrat pred rudečkarji valček. Obrneva se torej enkrat po petah, in rudečkarji so naju seveda z velikim veseljem opazovali. Ko sva midva neha, so hoteli vsi valčeli plesati. Seveda so vrteli noge tako, da sem se bal, da jih odletijo. Veselje traja pozno v noč. Le oni možje, ki so bili dolocheni, da gredo z nami, so se podali prej k počitku. — — —

ČETRTO POGLAVJE.

Na Isleta del Círculo.

Ko se zdani, je bilo že sedemdeset vojnikov pripravljenih. Šestdeset za spremstvo do lagune de Bambu, ostalih deset pa naj bi nas spremljalo do Pampas Salinas. Deserto je obložil deset konj z vsemi pripravami, ki bi nam koristile na potovanju.

Sedaj pa je prišel čas slovesa. Vsi vaški prebivalci so bili na nogah. Stari deserto jih je lahko brez skribi zapustil, ker je po mojem nasvetu razposlal ogledu in sporočil vojnikom drugih vas, naj bodoje pripravljeni za vsak slučaj.

Tukumanu je bilo slovo od Unice, vendar se je tolazila s tem, da se zopet vidimo. Prosila me, naj jahamo hitro, da se prej snidemo, v Tukumanu. Tih pa mi zašepeče v uho:

"Vi ste najbolj previdni in zanesljivi med vsemi. Vam izročam v varstvo senior Horna. Oprostite ga, toda ne povejte mu, da ga tako željno pričakujem."

Potem pa hitro odjahamo. Pot nas vodi proti severu. Jalahi smo preko odprtih ravnin in redkih gozdov, ki se zopet menjajo z prerijami, katerimi sledi gosto grmovje. Stari deserto je naš vodnik. Neprestano naganja svojega konja takoj, da smo prišli precej hitro naprej.

Ko se zvečeri, se odpočimo na robu nekega gozda ter vzivamo hrano, katero smo prinesli s seboj. Ko se zdani, se napotimo naprej. Drugi dan je bila pot enaka kot prvi. Dopolne tretjega dneva pa spremeni deserto svojo smer ter obrne proti zapadu. S prstom pokaže proti vzhodu, kjer opazim temno črto in reče:

"Tam je neprodiren gozd, skozi katerega moremo le s pomočjo sekire. Globoka močvirja so v njem, ob katerih prebivajo hudi komarji. Okoli gozda moramo jahati v ovinku."

"In kdaj pride dom do laguna del Bambu?"

"Popoldne. Mislim sem, da bodoše zvezč tam, toda smo dovolj hitro jahali, da se je pot skrajšala."

Okoli goldne zavije deserto zopet proti severu. Sedaj se tu di Pena orientira. Pred več leti je bival pri Mbokovih kot gost. Dobro se še spominja, da ima vse podobo pravokotnika, in da imajo v vasi celo nekako cerkev, katero so ustanovili pred mnogimi leti jezuiti, ki so pozneje bežali pred Indijanci. Kaj imajo Mbokovi danes v tej cerkvi, ne ve, kajti ko je nekoč prosil, da ga pustijo noter, so mu rekli, da v "casa de nuestro señor" ne sme noben tuje.

"Casa de nuestro señor, torek hiša našega gospoda," reče deserto, ki sam ni vedel o tej hiši nicesar. Gotovo imajo kako skrivnost s to hišo?"

"Jaz pa lahko rešim pomen tega imena. V tej hiši ima najbrž svoj vrhovni stan sendator, ki je največji prijatelj Mbokovis."

Medtem smo prišli do ozke savane ter zagledamo pred seboj gozd. Ako je kdo izmed rudečkarjev v gozdu, nas mora na vsak način opaziti. Zato pa jahamo kolikor hitro mogoče. V galopu se bližimo gozdu. Kmalu smo srečno v njem, in ko pregledam tla, spoznam, da ni bilo nikogar tu.

"Kako širok je gozd?" vprašam deserto.

"Pogostoma. Sendator in njegov zet jih pripeljata."

"Ali jih je sedaj kaj pri vas?"

"Da."

"Koliko?"

"Ne morem štetiti, odkar me je puščica zadela."

"Ali se eden imenuje mogoč Horn?"

"Da, Adolfo Horno."

"Ali je še kaj drugih ujetnikov?"

"Da, tudi brat Jaguar je med njimi."

"Kje pa se nahajajo?"

"Na Isleta del Círculo."

"In kako pride iz vasi na otok?"

"S čolnom, ki je ob bregu skrit."

"Ali bi mi pokazal to место?"

"Da, zato ker si dober z menom."

"Koliko vojnikov je v vasi?"

"Pravijo, da štirideset."

"Kdaj se premeni straža pri ujetnikih na otoku?"

"Vsak dan okoli poldne."

"Dobro je. Zadovoljen sem s teboj. Dobil boš jesti, kolikor hočeš."

Deserto pokliče svoje vojниke, nakar vsi razjahajo in se veselijo na tla. Starem se možu pa pripravijo dobro večerjo, katero je s silno lakoto povzil. Bogve, kako so ga njegovi lastni bratje zanemarjali, ker nam je radi male dobreto vse razodel, kar smo hoteli zvedeti. Dočim mož uživa svojo hrano, se obrnem k deserto in rečem:

"Jaz grem sedaj s Penom proti otoku. Brez potrebe ni treba govoriti s tem možem. Povzite svojim ljudem, da morajo biti za vsak trenutek pripravljeni. Ce začnijete strel, tedaj sem napaden in hitite mi na pomoč. Rudečkarja ne pustite od sebe, in le v skrajnem slučaju uporabite silo."

Po teh naukih se s Penom oddaljiva v isti smeri, v kateri smo dosedaj hodili. Preprčan sem bil, da nam je Mbokovi resnicno povedal, torej mi ni bilo treba biti posebno previden. Čez četrto ure postane gozd bolj redki, in kmalu prideva na parobek. Potem pa leži vas in za njo laguna, katere obrežje je porasteno z visokim bambusom. Kmalu sva v vasi. Kakih sto koč, narejenih iz bambusa, opaziva. Na prostem skačejo otroci, ženske so pa pred hišami uposljene. Zunaj, na levo od vasi, pa je vladalo živahnlo življenje. Tu so se vadili može v streljanju s puščicami, nekateri so metalni sulice ali se pa borili. Na desno se pasejo črede, pri katerih opazim nekaj stražnikov in celo četo psov. Solnce je pravkar z zadnjimi žarki obsevalo zmijo.

"Milost, senior." Jaz nisem srečal, da je kaj zavije deserto. "Indijanci!" zakriči deserto. "Kje sta ga dobili?"

"Ležal je pod drevesom in spal, dokler ga ni srečal zbudil."

"Dobro, ker smo ga dobili, kajti ta nam bo lahko dal manjšo pojaznilo."

Rudečkar je medtem prišel do blizu, da se je zavedel, da je zelo redki. Pred nama leži v kakem položaju se nahaja. Roke proseče stegne proti meni in reče v spančini:

"Milost, senior." Jaz nisem srečal, da je kaj zavije deserto. "Ptiče sem hotel streliati, pa sem pri tem zapalil."

"Govori bolj tiho. H kateremu rodru spadaš?"

"Mbakovi sem iz vasi, ki ni daleč tukaj ob laguni. Če hočete tja, vas peljem jaz. Toda nikar me ne ustrelite ali ramite z nožem. Enkrat me je že nekdo zadel s strupeno puščico, in bil sem dolgo bolan. Torej

nikar me ne ustrelite."

"Nič se ti ne zgodi," mu rečem. "Ničesar žalega ti ne na redimo."

"Toda vi ste me skoro zavili. Kdo ste vi?"

"Kot prijatelj ali kot sovražnik?"

"Kot prijatelj. Ali je še kaj tvojih ljudi v gozdu?"

"Nobenega."

"Kje pa so vaši vojnik?"

"Proč so šli z jernom, da poščijo mestno senzor."

"Kdo pa je ta nostro senor?"

"Večkrat sem bil z njim, še preden me je zadela strupena puščica. Kadar je nameraval koparski napad, sem moral

"Res je tako. Naprej!"

"Ujetniki poznavajo tukajne razmere bolje kot mi, torej je bolje, da se najprej z njimi pogovorimo, in še potem napademo vas. Ali ni to prav?"

"Da, vse je res, toda kako dobitimo ujetnike z otoka?"

"Dve poti ste; ali pobijemo stražnike in potem ujetnike brez skrb, ali pa rešimo ujetnike skrivno, ne da bi stražnji kaj slutili."

"Obobje je teško. Samo če se ne bi bilo batiti strupenih puščic."

"Kako se pa mož imenuje?"

"Ko je bil otrok, ga je duhoven krstil za Jeronima Sabuco. Navadno ga pa imenujejo el sendador."

"Ali imate pri vas kdaj kaj belih ujetnikov?"

"Pogostoma. Sendator in njegov zet jih pripeljata."

"Ali jih je sedaj kaj pri vas?"

"Da."

"Koliko?"

"Ne morem štetiti, odkar me je puščica zadela."

"Ali se eden imenuje mogoč Horn?"

"Da, Adolfo Horno."

"Ali je še kaj drugih ujetnikov?"

"Da

Odbornikom raznih društev.

Ze večkrat smo kaj psali o društvenem življenu, tako naj se društveno poslovane vrši, o stvarih, ki so važne za društveni napredek, da se poslovanje vsakega društva vrši složno in redno z gl. odborom, da ne bo nepotrebnih pritožb, nepotrebne dela gl. uradnikom raznih Zvez ali Jednot.

Tudi danes želimo spregovoriti nekaj besed raznim društvenim odbornikom, kar se tiče podpisovanja različnih društvenih listin, svedoč, prememb, usmrtnine, prestopnih listin, idt.

Mnogokrat se je že zgodilo, da podpiše en odbornik imena drugih odbornikov, katerih podpisi se na tej ali drugi tiskovini zahtevajo. Med ostale dolžnosti enega ali druga društva, nasi pripada k tej ali drugi Jednoti, spada tudi ta dolžnost, da se pošiljajo razne tiskovine na glavni urad, vsaka s svojim društvenim pečatom in podpisom odgovornih uradnikov društva. Navada je že postala pri naših društvih, da opremijo vse bolj važne tiskovine, z podpisi najmanj dveh društvenih uradnikov in z društvenim uradnim pečatom.

Na tiskovinah raznih Jednot vidimo navadno poseben prostor za podpise treh društvenih uradnikov, za predsednika, tajnika in blagajnika. Na mnogih tiskovinah, ki prihajajo v glavni urad, so pa večkrat vse trije uradniki podpisani z eno roko. Nastane dvom, jeli listina pravilna ali ne, vrši se dopisovanje med glavnim uradom in dotednimi društvi, vse to povzroča zgubo časa in nepotrebe stroške.

Vsakemu društvenemu odborniku je poznana strogost glavnih odborov posameznih Jednot glede zdravniških spričeval. Posebno se strogo gleda na ona zdravniška spričevala članov, ki prejemajo bolniško podporo. To se pa godi raditega, da se Jednoto obvaruje mogoče goljufije. Glavni odbor zahteva brez razločka na zdravniških nakaznicah podpise predsednika, tajnika in blagajnika, in kadar so vti podpisi na nakaznicu, tedaj je vse v redu. In ali more kako društvo zahtevati od gl. odbora, da prizna pravilnim nakaznico, na kateri so podpisi treh oseb od ene in iste roke?

Popravili smo omenili, da se dobijo pri vsakem društvu važni spisi, ki zahtevajo podpise več oseb. Poleg že omenjenih bolniških nakaznic so tudi listine, ki služijo v to, da se spremenijo oporeke, oziroma dediči za smrtnino. Na tej listini je odrejeno mesto za podpis člana, glavnih uradnikov društva. Ako član ni zmožen pisave, tedaj se mora kakršica podpisati zraven njega. In čemu se to zahteva? Mogoče za zabavo gl. uradom, da vidi več podpisov na eni tiskovini? Gotovo ne, pač pa raditega, da je gl. odbor popolnoma prepričan, da dotedni član, ki spreminja smrtnino, dela to po svoji volji, brez kakega nagona, da naredi to v pričujočnosti društvenega odbora, ki to spremembu potrdi in odpove gl. uradu, kjer se zapisa v knjige.

Navesti hočemo samo en vzgled, kaj se lahko dogodi, če bi glavni odbor uvaževal n. pr. premembu smrtnine, ki ni pravilno podpisana.

Recimo, da je en član ostal svojo smrtnino, kakemu daljnemu sorodniku v stari domovini, ker so vti njegovi bližnji sorodniki pomrli. Društveni član naj zbolj, in eden od odbornikov društva, kateremu dotedni član pripada, gre in spremeni smrtnino tega člana na svoje ali kako drugo ime. (Sicer o takem dejanju se nismo slišali, pa tudi upamo, da se ne bo nikdar zgodilo, vendar navajamo to samo kot v primer.) Če bi torej gl. odbor kake Jednote take podpise sprejel, narejene vse od ene roke in to zapisal v svoje knjige, bi se zgodila velika krvica pravemu dedicu, kateremu je bila smrtnina namenjena.

Društva in trgovci posor!

Zopet smo založili več, število slovenskih rezitnih knjig. Rezitne knjizice so tako narejene, da jih društva in trgovci lahko v vsakem mestu Združenih držav rabijo. Reziti so tiskani na finem, belem papirju in vezani skupaj 75 v eni knjizici. Vsako društvo bi moral imeti take rezite za razna plačila. Cena eni knjizici je 15 centov, po pošti 22c. ker znaša sam poština 7 centov.

Ali imate mogoče pohištvo naprodaj? Ali bi radi prodali? Denite malo oglaš v "Ameriko", in pohištvo bo kmalu prodano.

Casopis je dandanes svetovna sila. Človek brez časopisa je kakor napol martev za življenje. Berite, učite se!

NASI ZASTOPNIKI.

Sledeci rojaki so pooblaščeni po birati narodno, narodati tiskovine in pobirati oglaš v svojih naselbinah.

COLORADO.

Rockville, Ant. Bole, Box 18 Red Lodge,

KANSAS.

E. Mineral, Ig. Schluge, Box 47 Peter Schneller, 613 North 4th St.

MINNESOTA.

Brezy Hill, John Lapajna, Box 61 L. Milnar, P.O.Box 94 Fr. Crepinsek

ILLINOIS.

Joliet, John Jevits 1806 Cora St. La Salle, in okolico, A. Strukelj, 1802 Main St.

INDIANA.

Indianapolis, Al. Rudman, 737 Holmes ave. John Jar, Box 183

MISSOURI.

Clinton, John Golob, 3845 — 96th St.

WISCONSIN.

Ironwood, Jos. P. Marvin 182 Luxmore St. Mohawk in okolico, J. Kocjan Box 25

WYOMING.

Wyoming, John Lapajna, Box 61 John Arko, Box 826

MONTANA.

Great Falls, Math Ursic, 3326 No. 6th ave. M. J. Kracker, 613 E. 3rd St.

OREGON.

Anaconda, Klein, Roundup, E. Butte, F. Bounchar, 30 Plum St. Louis Jeller, Box 47

NEW YORK.

Rockville, Ant. Bole, Box 18 Red Lodge,

OHIO.

Pueblo, L. Vilmar 3117 Abriendo ave. Louis Lanchin, 314 So. 6th St.

TEXAS.

Trinidad, J. Novak, 512 W. Main St. John G. Laušin, 2110 — 19th St.

CALIFORNIA.

San Francisco, Jakob Laušin, 2110 — 19th St.

ILLINOIS.

Springfield, Anton Kušnik, 1201 So. 19th St.

INDIANA.

Joliet, John Jevits 1806 Cora St. La Salle, in okolico, A. Strukelj, 1802 Main St.

INDIANA.

South Chicago, John Golob, 3845 — 96th St.

INDIANA.

Waukegan, Fr. Ouredkar Box 546 No. Chicago, Fr. Ouredkar Box 546

INDIANA.

Indianapolis, Al. Rudman, 737 Holmes ave. John Jar, Box 183

KANSAS.

E. Mineral, Ig. Schluge, Box 47 Peter Schneller, 613 North 4th St.

MINNESOTA.

Brezy Hill, John Lapajna, Box 61 L. Milnar, P.O.Box 94 Fr. Crepinsek

MISSOURI.

Ironwood, Jos. P. Marvin 182 Luxmore St. Mohawk in okolico, J. Kocjan Box 25

MINNESOTA.

Ely, Joe J. Peschel Box 165 Chisholm, John Arko, Box 826

MISSOURI.

Great Falls, Math Ursic, 3326 No. 6th ave. M. J. Kracker, 613 E. 3rd St.

MISSOURI.

Anaconda, Klein, Roundup, E. Butte, F. Bounchar, 30 Plum St. Louis Jeller, Box 47

MISSOURI.

Rockville, Ant. Bole, Box 18 Red Lodge,

MISSOURI.

Pueblo, L. Vilmar 3117 Abriendo ave. Louis Lanchin, 314 So. 6th St.

MISSOURI.

Trinidad, J. Novak, 512 W. Main St. John G. Laušin, 2110 — 19th St.

MISSOURI.

Springfield, Anton Kušnik, 1201 So. 19th St.

MISSOURI.

Joliet, John Jevits 1806 Cora St. La Salle, in okolico, A. Strukelj, 1802 Main St.

MISSOURI.

South Chicago, John Golob, 3845 — 96th St.

MISSOURI.

Waukegan, Fr. Ouredkar Box 546 No. Chicago, Fr. Ouredkar Box 546

MISSOURI.

Indianapolis, Al. Rudman, 737 Holmes ave. John Jar, Box 183

MISSOURI.

Ely, Joe J. Peschel Box 165 Chisholm, John Arko, Box 826

MISSOURI.

Great Falls, Math Ursic, 3326 No. 6th ave. M. J. Kracker, 613 E. 3rd St.

MISSOURI.

Anaconda, Klein, Roundup, E. Butte, F. Bounchar, 30 Plum St. Louis Jeller, Box 47

MISSOURI.

Rockville, Ant. Bole, Box 18 Red Lodge,

MISSOURI.

Pueblo, L. Vilmar 3117 Abriendo ave. Louis Lanchin, 314 So. 6th St.

MISSOURI.

Trinidad, J. Novak, 512 W. Main St. John G. Laušin, 2110 — 19th St.

MISSOURI.

Springfield, Anton Kušnik, 1201 So. 19th St.

MISSOURI.

Joliet, John Jevits 1806 Cora St. La Salle, in okolico, A. Strukelj, 1802 Main St.

MISSOURI.

South Chicago, John Golob, 3845 — 96th St.

MISSOURI.

Waukegan, Fr. Ouredkar Box 546 No. Chicago, Fr. Ouredkar Box 546

MISSOURI.

Indianapolis, Al. Rudman, 737 Holmes ave. John Jar, Box 183

MISSOURI.

Ely, Joe J. Peschel Box 165 Chisholm, John Arko, Box 826

MISSOURI.

Great Falls, Math Ursic, 3326 No. 6th ave. M. J. Kracker, 613 E. 3rd St.

MISSOURI.

Anaconda, Klein, Roundup, E. Butte, F. Bounchar, 30 Plum St. Louis Jeller, Box 47

MISSOURI.

Rockville, Ant. Bole, Box 18 Red Lodge,

MISSOURI.

Pueblo, L. Vilmar 3117 Abriendo ave. Louis Lanchin, 314 So. 6th St.

MISSOURI.

Trinidad, J. Novak, 512 W. Main St. John G. Laušin, 2110 — 19th St.

MISSOURI.

Springfield, Anton Kušnik, 1201 So. 19th St.

MISSOURI.

Joliet, John Jevits 1806 Cora St. La Salle, in okolico, A. Strukelj, 1802 Main St.

MISSOURI.

South Chicago, John Golob, 3845 — 96th St.

MISSOURI.

Waukegan, Fr. Ouredkar Box 546 No. Chicago, Fr. Ouredkar Box 546

MISSOURI.

Indianapolis, Al. Rudman, 737 Holmes ave. John Jar, Box 183

CLEVELANDSKA AMERIKA
IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za Cleveland po pošti \$3.50
Pošteno številko po 3 centa.

Dovit hkrat podpis in izbranost se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se posilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N.E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIE J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 25,000 Slovenians (Kranjci) in
the City of Cleveland and elsewhere. Adver-
tising rates on request.

TEV. CUY. PRINCETON 189

Published as second-class matter January
1st, 1906, at the post office at Cleveland, O.,
under the Act of March 3, 1879.

No. 19 Fri Okt. 3'13 Vol VI.

Apel na brate delavce.

Dragi bratje: Dne 23. julija je začel največji štrajk v zgodovini bakrene industrije v okrožju države Michigan. Pet najstisočih delavcev je odložilo svoje orožje in zahtevalo priznanje unije, osemurnih delavnik, najmanjšo plačo \$3.00 na dan za delavca in strojnike v rudnikih ter 35c povečane plače za delavce izven rudnika. Ravno tako zahtevalo, da so pri strojih vedno dve osebe.

Unija delavcev v bakrenem okrožju, ki je v zvezi z Western Federation of Miners je poslala pismo na vsako kompanijo, deset dni pred štrajkom, in je prosila, da se odredi poseben dan za skupne pogovore, s katerimi naj se delavce razmere urede.

Lastniki rudnikov na to preljoje niti odgovoriti niso hočali. Eden izmed njih se je izjavil, da niso imeli tekom zadnjih štirinajst let ničesar opraviti z Western Federation of Miners in da tudi sedaj ne bodo do z uniju ničesar sklepali. Tlakili so celih štirideset let svoj delavce s pomočjo špijonov in z grožnjami, odpusta, pa mislijo, da bodo delali tako tudi naprej.

Po so se zmotili. Noben poziv na štrajk ni našel še tako hujnega in navdušenega posiva, noben štrajk še ni bil tako miren in veličasten, kakor je štrajk v Michiganu, da je v štrajkarskem okraju vse polno plačanih kompanijskih blapcov, ki neprestano izvajajo štrajkarje.

Lastniki rudnikov so takoj v pričetku štrajka pozvali na pomoč guvernerja Ferisa, da pošte vojaštvo v štrajkarski okraj. Guverner Feris je v resnicu takoj poslal vso milico države v Calumet in bližnje kraje, klub protestu od delavcev in ne da bi se sam prepričal, kakšen je položaj.

Poslanci delavskoga oddelka vlade v Washingtonu in guvernerjevi poslanci so bili odditi od nadutih kapitalistov. Slednji ne priznajo nobenega protivljenja napram njih želeni volji, nečejo priznati drugega kot brezpozognino prodajo delavcev na milost in nemilost, oni želijo, da se delavci šele pritožijo, ko se vrnejo na delo, in da potem z njimi obravnajo tako, da jih spodijo iz službe.

Kompanije so plačevale več kot tisoč dolarjev na dan za plačilo posebnih kompanijskih stražnikov. Ta zloglasna skupina ljudi je tokom štrajka prekoracila vse meje dostojnosti. Zapisali so ljudi brez vzroka in brez povelja, jih metali v avtomobile, pokrili jih oči in jih tolkli do nezavesti. Ravno tako so delali v zaporih, in za konec svojega krutega dela, so ubili dva štrajkarja, nekaj jih nevarno ranili in z najloncem prebodi nekega troka, ki je ležal v naročju voje matere. Eden izmed ubih je sedel pri večerji, ko so ubili.

Vojaki poveljnički je ves čas

tako delal kot bi prišel zlomiti štrajk, mesto, da bi delal red. Državljanje so tokli po glavah, podliji jih s ceste, para do cestah so ustavljeni in razpršili, in jeden štrajkar je bil ubit na javni cesti.

Bakreno okrožje v Michiganu je največje v Zjed. državah. Delavne ure so silno dolge – deset do dvajset ur pod zemljo — in plače so nižje kot v katerikoli drugem bakrenem okrožju. Delavec si prihraniti ni mogel nicesar. Bakreno okrožje je dalo lastnikom rudnikom 121.050.000 dollarjev profitna od kapitala \$1.200.000.

Zato pa se obračamo na vas, organizirani delavci Amerike, da nam pomagate ob času potrebe. Mi stojimo složno in odbično, da zmagamo. Borimo se proti najbogatejši kompaniji na svetu. Ta kompanija je ravno tako zelo brez srca, kadar je bogata.

Mi nimamo ničesar razven praznih rok, naših žen in otrok. Te nam pomagajo v naši borbi. Strašna severna zima bo kmalu prišla. Moramo imeti hrane in goskote. Mi se borimo za vse. Voljni smo, da prestanemo vsako žrtvo. Kapitalisti misljijo, da nas bodo nagnali na delo z lakoto naših žen in otrok. In lakota je edina stvar, ki nas more premagati. Bajonetov se ne bojimo, plaćani kompanijski blapci pa ne cejo kopati bakra.

Ko bi upravitelji rudnikov vedeli, da stoji Ameriško delavstvo na naši strani, da bomo premagani radi lakote, bi bila zmaga že naša. Pokažite torej, da ste na naši strani da nas materialno kakor duševno podpirate. Priskočite na pomoč sedaj. Vsak dar bo potrjen in potrebljen v najboljšo svrhu. Prispevke posiljajte: Ernest Mills, Sec. and Treas. Western Federation of Miners, 605 Railroad Building, Denver, Colo.

Iz glavnega urada S. Z.

Prispevki in darila za mesec junij:

Društvo S. Sirota (Bled 17 SNPJ) Lorain, O. \$50.00 Nabranje na razvijeni za- stave dr. Slavija, I. SNPJ Chicago, Ill. na- biratelj I. Blish 10.00

Dr. S. Narod 153 Struthers, O. 3.90

J. Gabrovšek, Newark, O. 1.00

J. Francelj, Gilbert Minn. 1.50

Združ. društva Bear Creek

in Washoe, Mont. 9.60

F. Sakser, New York. 10.00

Glas Naroda New York

N. Y. nabrani in že izka- zani darovi 130.75

M. Pogorelc, Chicago, 20.00

Slavček SNPJ. 145 Cliff

Mine, Pa. 1.00

Pošamezni pristopi 7.65

Meseca maja izkazani do- hodki \$184.83

Skupni dohodki do 30.

junija 1913 ..... \$2087.23

Na hranilni knjižici First

State Bank of Ely. \$1059.58

Ročna blagajna tajnika

dne 30. junija '13 ..... 3.50

Skup. gotov, kot prej \$1063.80

Pregledali in našli v polnem soglasju s tajniškimi, blagaj-

nimski knjigami takor tudi z

vložno knjižico, dne 17. avgusta 1913. Za nadzorni odbor:

Joe Benko, John Žvanut, Fr. Mladič.

Tajniško poročilo.

Znamenit dogodek: Slovensko Zavetišče stopa pred slovensko javnost s prvim poročilom.

Ko smo dne 28. novembra

leta se prvič sestali, je bilo

nabranje za S. Z. \$1038.98

Prvega pol leta pa smo napre- dovali z blagajno za \$923. Kaj

pomenja to? Nekateri trdijo,

da Slovensko Zavetišče ne na-

preduje. Mi pa trdim, da po-

mnenju napredki blagajne za

skoraj sto odstotkov v pol letu

tako lep napredek, da ne mo-

remo pričakovati, za začetek

lepega. Kar napreduje, raste

in raste gotovo narodna usta-

nova Slovensko Zavetišče.

Misel je našla ponekod ta-

ko lep odmev. Za vzgled naj

postavimo izkazila za mesec

junij, dr. Slovenska Sirota v Lorain, O., katero je prispevalo \$50. — in naročilo se posebej za \$25 znakm. Če bi bilo vsako slovensko društvo storilo svojo dolžnost tako, kot jo je rečeno društvo, pa bi izkazali že prvega pol leta nad štirideset tisoč dolarjev premoženja. To bi bila zadostna svolta, da se nakupi velik kos svezeta in da se začenja že lahko z zgradbami. Naravno — misel Slovenskega Zavetišča mora pred vsem prodreti v širše kroge. Enkrat je že živahnemu cvetelu, to je bilo v času, ko je časopis poslalo na stotine nabiralnih pol med narod. Slednji je kaj nabral in poslal z dopisom. Tako smo teden za tednom citali o Slovenskem Zavetišču.

Naravno, kar je dobro za enkrat ni dobro za vedno. Če bi kdo poskušal posiljati nabi- ralne pole mesec za mesecom med sv. bi prihajalo vedno manj darov, dokler bi vse popolnoma zaspalo. Treba je bilo torej sistematično dela na drugem polju, treba je bilo ustanoviti in inkorporirati organizacije. Treba je bilo do- med se dolgo, bomo potrebovali tudi Zavetišče. In dokler bodo ljudje na svetu, bomo potrebovali bolnišnice. In to veliko delo bodo prevzelo S. Z. Zavetišče.

Da je zavetišče potrebno, o tem je odveč vsaka beseda. Dokler bomo morali imeti podporne organizacije in to bodo se dolgo, bomo potrebovali tudi Zavetišče. In dokler bodo ljudje na svetu, bomo potrebovali bolnišnice. In to veliko delo bodo prevzelo S. Z. Zavetišče.

Naše podporne organizacije se starajo. V nekaj letih bodo začeli hoditi na vrsto prvi slučaji starosti, ko bodo treba za delo nezmožne ljudi podpirati z smrtnine. Smrtnina gre v nekaj letih — kaj pa potem? Zoper tiste za nas ponizevalne prošnje v javnosti; milodari z siromaka. Ali naj organizacija desetletja zvestega člena po izplačanju smrtnine pusti na milost in nemilost javnosti? Ali naj ga da v javne sirotišnice ali v slučaju bolezni v javne bolnišnice? Gotovo — pravijo tisti, ki niso še nikdar skušili ne prvega ne drugega. Nikdar — pravijo tisti, ki so skušili ali poskušajo zdaj.

Koliko naših ljudi gre v prezgodnji grob, ker so prepričeni na milost in nemilost kakih krajevnih zdravnikov, ktemi ni zato, da spravijo bolnišnice na noge, ampak, da kolikor mogoče vlečejo in da kolikor mogoče več zasluzijo.

Slovensko Zavetišče ima najnaravnajoč in naplemenitejšo podlagu: kri in jezik. Po vzgledu usmiljenega Samaritana bodo podpiralo in tešilo gorja tistim naše kri in jezik, kateri bodo potrebeni. In potreba je jednaka pri vseh ljudeh, kajne. Zato pa tudi upajmo, da bodo izginila tista mladčnost, katera sije napram Slovenskemu Zavetišču, da bodo izginila tisto nasprostvo, katero nam dela nečast in neslog in da bodo vse vedenje v tem podlagi.

Najbolj važna stvar pri pismu je — naslov. Koliko milijon pismov se zgubi danzadnje, ker so pisci pisem prenemarni, ker ne upoštevajo nobenega pravila za naslov. Recimo, da ima mož ženo v starem kraju. Mož ko pride sem v Ameriko, seveda takoj piše domov in pridevne svoj naslov, seveda napačno, ker ni natancen na pismo, ravnatoč naslov, kot ga je mož postal. Pošta v Ameriki si ubija glavo, kje bi bil tak kraj, kje tako ulica ali številka. Ker ne najde ničesar, in ker na pismu ni naslov za nazaj, pošlje tako pismo v

Washington, kjer se spravi eno leto, potem pa začne. Se- daj pa čaka mož poročila od žene, žena od moža, nič ni od nikoder. Žena v starem kraju misli, da je mož mrtev, ali da ji je postal nezvest, vzel drugo, itd. Mož pa enako misli o ženi, ker ne dobi od nje odgovora.

Koliko nesloge v zakonu, koliko nepotrebni pre-

pisovi se je že dogodilo, ravno raditev, ker ljudje ne pazijo na naslove na pismih. Kako malo se nekateri brigajo za naslove, naj pove slednji pri- mer: V Clevelandu se nekateri

pridržajo blagajne za skoraj sto odstotkov v pol letu

tako lep napredok, da ne mo- remo pričakovati, za začetek

lepega. Kar napreduje, raste

in raste gotovo narodna usta-

nova Slovensko Zavetišče.

Misel je našla ponekod ta-

ko lep odmev. Za vzgled naj

postavimo izkazila za mesec

junij, dr. Slovenska Sirota v Lorain, O., katero je prispevalo \$50. — in naročilo se posebej za \$25 znakm. Če bi bilo vsako slovensko društvo storilo svojo dolžnost tako, kot jo je rečeno društvo, pa bi izkazali že prvega pol leta nad štirideset tisoč dolarjev premoženja. To bi bila zadostna svolta, da se nakupi velik kos svezeta in da se začenja že lahko z zgradbami. Naravno — misel Slovenskega Zavetišča mora pred vsem prodreti v širše kroge. Enkrat je že živahnemu cvetelu, to je bilo v času, ko je časopis poslalo na stotine nabiralnih pol med narod. Slednji je kaj nabral in poslal z dopisom. Tako smo teden za tednom citali o Slovenskem Zavetišču.

Zato, da ta človek stoji na dveh cestah, kjer je pa nemogoče. V resnici stoji na 1321 E. 6th St. in St. Clair ave. je le pristavljen zraven radi "lepega". Predno posljete komu naslov, pojrite pred hiso in poglejte koliko je številka na vrati, potem pojrite do vrat in poglejte na tablico, katero se cesta imenuje, in če boste tako zapisali se ne boste, zmotili. Številka vrat se vedno piše pred imenom ceste, na pr. 5670 St. Clair ave. ne pa St. Clair ave 5670.

Naredite vedno svoj naslov zunanj na kuverti in sicer zgoraj v levem kotu bolj z malimi črkami. Prostor v desnem kotu je odmenjen za znakme. Nekega na polovici sredine kuverte začnite pisati naslov po sledenem vzorcu: Mr.

Otroci, mesto v šolo, gredo v tovarne po strup življenja. Bledi, trudni, tresoči, bolestni ne vedo kaj je mladost, katero jim je ubil ameriški dolar!

Otroče delo.

Na gorenji sliki vidite žalosten prizor, kot se ponavlja danadnevom v vsakem ameriškem tovarniškem mestu. Poleg slabotnih starcev, mož v srednji dobi hodijo na delo, v temne zaprte in zdravju škodljive tovarne — otroci, up naroda. Usoda in revščina jih sili, da si že v zgodnjih mladosti zastrupijo svoje življenje v delom, katerega bi morali opravljati šele v zreli starosti.

Na miljone jih vidite zjutraj, ko je še mrak, in kogospoda se počiva, kako lezejo skljenčeni hrbitov iz raznih koc ter divljajo utrujene korake proti velikemu, črnemu, sajastemu poplopu, ki požira z velikimi vratmi ta cvet človeške družbe. Enajstletni in dvanaestletni otroci so v mnogih državah zaposleni po tovarnah. Revež, konaj dobro ve, da je na svetu, da je opravičen uživati svečak in prosto naravi, in že uklenejo v verige modernega suženjstva, že spozna takoj celo svetovno gorje, in pojavljen je za celo življenje. Delo mu je ubilo vse bolje ideale; otrok postane otrpel napram vsemu, kar ga obdaja, in le eno ima pred očmi: Nabijanje kladiva, zareče, železo, ognjeni prah in umazano ležišče po storjenem delu.

Bogate kompanije znajo dobro izkoristiti delavske otrocke. Dočim tava tisoče zrelih mož okoli brez dela, dobijo otroci delo po tovarnah. Otrok je poceni. Za \$4.00 na teden lahko pregovori gospodar tovarne, ki se pride k njemu obiskati po 12 ur na dan. Moži drastel mož, bi moral seveda dobivati najmanj deset za delo, zato pa kompanija izberi otroke... in mar človeški družbi, ce se tako uniči mladi človeški zarod. Da preljuduje lov za denar, in s klicimi sredstvi si stave starosti, morajo v kolikor delo, nihče ne

vpraša, četudi teče pri tem kri nedolžnih otrok.

Otroci, ki se že z mladega ubijajo po tovarnah, nikdar ne postanejo zreli za življenje. Navadno pa jih pobere že v zgodnji mladosti, ko mogoče se niso dosegli dvajsetega leta, neizprosna morilka delavec, posebno mladih — jetika ali sunčica. Če pa preživijo to starest, in se pozneje poročijo, tedaj je posledica takega zakona zope: slab rod, vedno živec v nezdravih razmerah.

Sele v poslednjih letih se je začelo nastopati proti otročjem delu. Med vsemi državami se je država Ohio najbolj pobrigala, da ustavi otročje delo, kolikor mogoče. Niben fant ne sme pred 16. letom na delo, in če dobi delo, ko je šestnajst let star, tedaj sme delati le osem ur na dan in ne več ter delati le taka dela, ki so primerna njegovi mladosti.

Za delkice je še bolj strogo. Te smejo sicer tudi s 16. letom na delo, toda le v tem slučaju, če so z dobrim uspehom zvršile 7. razred javne šole. Če pa tega ne morejo narediti, tedaj morajo čakati do 18. leta. Kaj bo namreč s prihodnjimi materiami, kakšen zarod bo to, če se ženska muci in trudi že od 13. ali 14. leta v tovarnah?

Poleg zgorje omenjenih dveh določb, je država Ohio sprejela še druge točke, ki povsod omiljujejo otroško delo, kjer je to mogoče, ali kjer otroci že morajo na vsak način delati. In pošten ter pravičen je ta boj proti otročjem delu. Vsakdo, ki je vsakdanji delavec vidi, kakšna je njegova usoda. Vedno enako, od zore do mraka. Kateri oče ali mati ne želi, da postane njih sin ali hčer, bojlega v prihodnosti, da ne bo treba njih otrokom prenašati celo življenje isto žalostno usodo, kot jo sami! Otroci dokler niso spolnili poštne starosti, morajo v nadzor. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

OGLASI.

Pozor!

Vsem prijateljem in znancem naznam, da sem prevzel od Louis Knausa grocerijo na 3908 St. Clair ave. in se priporočam rojakom za obilen obisk in jim garantiram, da jim bom vedno po najboljji moči postregel. John Skulj, 3908 St. Clair ave.

Možina in Pribodič.

Naznanjava, da prodaje fino catawba staro vino po nizkih cenah. Imava nad 200 sodov starega vina. Sod po \$2.20. Za sod se računa \$1.25. Posljem na dom. Vzorci na razpolago pri John Možina, 6706 St. Clair ave. in Viktor Pribodič, 1628 E. 30th St. Concord rudici moži po \$18.

(B)

Mir po dnevu in pokoju in spanje ponoči je pridobite teh ki se bojujejo proti reumatizmu, trganju po udih, neuralgiji in lumbago z dr. Rihterjem "Pain Expeller." Cemu ali je trepeti, ko si lahko za 25 centov omislite v vsaki lekarini to blaženo lajšilo? Samo pazit je treba, pri kupovanju na varstveno znamko s sidrom.

Naprodaj pohištvo po nizki ceni. John Höglér, 6120 St. Clair ave.

Na hrano in stanovanje se sprejmejo pošteni fantje. 1396 E. 63rd St. prvo nadstropje (81)

Dobra trgovina se prodaja po nizki ceni. Zraven tudi lunch room. Vprašajte 8122 Union ave.

KJE STA Alojz Znidarsič, doma iz Vrhnik pri Ložu, prihiši se pravi p. d. pri Potočanovih, in John Znidarsič, doma blizu Kočevja, govori nemško, slovensko in kočevsko. Obata sta mi dokina precej veliko sveto depačja na hrani, nакar sta jo odkurila. Kdor ve za nje, naj se oglaši pri Jakob Jenc, 5363 St. Clair ave.

Naprodaj je koncert bondonija in ena kitara po zelo nizki ceni. Jakob Jenc, saloon, 5363 St. Clair ave.

Komarjevi pikli so zelo neprijetni in boleči. Da olajšate bolečine ter antisepčno osnažite dele, rabite Severov Antiseptol. Priporoča se tudi kot ustno izpiralo zoper gnitje, z obokljeno zoper griljito, kot griljalo zoper obolelo griljito in kot vbrizgalno v slučaju nosnega katarata. Rabi se lahko, kjerkoli se more rabiti antisepčna tekočina. Cena 25c. Naprodaj je v vseh lekarnah. Zahtevajte Severov Antiseptol. Ako ga ne morete dobiti v vaši okolici, naročite ga od naz. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

NAZNANILO OBČINSTVU.

Rojaki v Clevelandu in okoli. Spodaj podpisani naznam, da sem kupil veliko zalogo moških sukenj in oblek, raznovrstnih barv in velikosti, narejene po najnovejšem krovju. To je prva in edina slovenska trgovina, z moškimi oblekami po \$10.00 v sredi slovenske naselbine. Pričakovati je, da si ogledajo vsi slovenski može in fantje našo veliko zalogo oblek in sukenj. Samo \$10.00 in dobite močno in lepo narejeno obleko ali suknjo pri rojaku.

LOUIS GORNICK,
6033 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

V zalogni imamo tudi raznovrstne čevlje in vse moške potrebštine.

—Edini pooblaščeni kolektor za čitalnico je Evstahij Brezovar, raznašalec Clev. Amerike.

Najnovejše za rojake

Jedini nači rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakorih še ni bilo. Alpen tinctura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškim v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostobil, trganje v rokah nogah in križicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim. Vsakovrstne rane opeklne kurja očesa, bradovice, potne noge, ozebljne in vse druge slične bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem zastonji ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHCIĆ.
1092 E. 64 Street.
CLEVELAND, OHIO.

Čistenje in likanje oblek.

DOBRO DELO.	NEZZKE CENE.
Moške obleke	\$1.00
Moške suknje	\$1.00
Jopiči	50c
Zenske kidje	\$1.00
Zenske dolge suknje	\$1.00
Zenske obleke	\$1.00

The DAMM DRY CLEANING CO.
Cent. 739-W 1574 E. 55th ST. End. 2024
A. J. DAMM, poslovodja.

KRASNI GRAMOFON

z 12 prsnimi za toni.

\$75. stroj za \$38.00

90 dni na počasno zastonji.

\$40. stroj za \$25.00

Prijetje po krovem katalog

Transatlantic Co.
76 CORTLAND STREET
NEW YORK, N. Y.

KDOR HOČE DELA

naj se nadomestia naj novije knjige.

Veliki Slovensko - Angleški Tolmač

da se bo lahko in hitro brez učitelja pridobili angleščina. Knjiga obsegajo slov. angli. razgovor za razdaljno potrebo, uvolila za angli poslovne, znamenite angleške plesne in k-ko se ustane ameriški državljan. Vrhnjega knjigama dozad največji slov. angli. in angli. slovar. Knjiga izložena v platu verska (nad 423 strani) stane \$2.00 in se dobije pri:

V. J. KUBELKA, 33 W. 16 St., New York, N. Y.

Eldno in največje založništvo slov. angli. in raznih slov. knjig. Plišno počasno.

Hranite denar s plinom.

RABITE PLIN ZA KUHANJE, GREJTE, ZA VROČO VODO, ZA RAZSVETLJAVO. MI IMAMO PECL STEDILNIKE IN MANTLE ZA PLIN. PRIDITE K NAM IN NAS ZASTOPNIK VAM BO POKAZAL, KAR JE NAJBOLJEGA ZA RABO.

THE EAST OHIO GAS CO.

Superior Avenue

Opposite Hollenden Hotel

Main 4222 Central 2022

CLEVELAND, OHIO.

Slovenska Dobrodolna Zveza

Ustanovljena 13.
November 1910.

Gla ni sedež:
Cleveland, O.

Predsednik: JOHN GORNICK, 6106 St. Clair Avenue.
Predsedničnik: MARET COLARIČ, 15520 Calcutta Ave.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th Street.
Zastopnik: MIHAEL JALOVEC, 6124 Spilker Avenue.
Mestniček: ANTON OSTIR, 6036 St. Clair Ave.; FRANK ŽORIČ, 1368 West 56th St.; MIHAEL WINTER, 6020 St. Clair Avenue.
JOHN MAJZELJ, 6128 Glass Avenue.
Predsednik: ANT. GORNICK, 6126 St. Clair Ave.; FR. ŽIBERT, 6124 Glass Ave.
Predsedničnik: ANTON GORNICK, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.
Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Vzvoden zdravnik: J. M. SELŠIKAR, 6127 St. Clair Avenue.

Clev. Amerika, October 3'13.

i Pri štev. 7 Cert. štev. 459 Jos. Poles, 466 Ig. Mayer L.

470 Fr. Sajovic, 478 Fr. Cerjak, 528 Am. Nagode, 711 Ant.

Vahčič, 712 Jos. Cerjak, 750 John Križmanc, 1073 John Sever.

Pri štev. 7 Oddelek C. Cert. štev. 713 Ig. Mayer L., 714

Ant. Mayer.

Pri štev. 9 Cert. štev. 878 Fr. Gole, 1011 Jak. Boh, 1066

Ant. Trhbelj.

Pri štev. 691 John Martinšek, 695 Jak. Kastelic, 696 Ant.

Gole, 697 Jos. Juh, 698 Al. Barle, 700 Fr. Jernejčič, 701 Karol

Banko, 703 Ig. Baznik, 704 John Marinčič, 709 Jos. Zajc, 801

Jos. Fortuna, 802 Ig. Godec, 1008 Ant. Rudič.

Pri štev. 11 Cert. štev. 732 Iv. Arko, 988 Ana Šušteršič,

889 Marijeta Klaus, 1055 Fr. Moro.

Pri štev. 12 Cert. štev. John Muhič, 821 Fl. Remic, 867

Fr. Bojc, 869 Jos. Stupica, 1054 Lov. Oblak.

Pri štev. 13 Al. Rehar, 836 Fany Goršek, 844 Marjeta

Oberstar.

Pri štev. 15 Cert. štev. 1124 Fr. Kovšca.

Prvi mesec suspendirani, ali z meseca dolgujejo.

Pri štev. 1 Cert. štev. 175 Anton Šrel, 200 Ant. Ogrinc,

229 Ant. Kaušek, 234 Ant. Papež, 284 Jos. Pureber, 281 Fr.

Suhadolnik II., 344 John Ponikvar, 363 John Avsec, 368 Jos.

Mikolt, 369 John Blatnik, 498 Fr. Mulc, 1053 G. Marolt.

Pri štev. 4 Cert. štev. 580 Jos. Sajovic, 637 M. Mestnik,

906 M. Skaber, 910 Josefina Kolenc.

Pri štev. 5 Cert. štev. Al. Godec.

Pri štev. 6 Cert. štev. 423 Luka Bojc, 430 Ant. Fabec,

440 Jos. Kapudija, 512 John Kapudija.

Pri štev. 7 Cert. štev. 463 Jos. Mišlaj, 548 Fr. Karešek.

Pri štev. 8 Cert. štev. 631 John Škerlj, 916 Leo. Grajzer.

Pri štev. 10 Cert. štev. 684 Jos. Frankovič, 702 Jos. Jerič,

995 Jos. Moser.

Pri štev. 11 Cert. štev. 891 Fr. Sajovic, 1056 Ivana Korče.

Pri štev. 12 Cert. štev. 819 Jos. Koporc.

Društvo vsega meseca dolgujejo.

Pri štev. 1 Cert. štev. 492 Jos. Žulić.

Pri štev. 7 Cert. štev. 753 Jos. Stirn.

Pri štev. 12 Cert. štev. 870 Jos. Tomažič.

Novo pristopili.

K. štev. 13 Cert. štev. 1136 Ivana Preskar.

K. štev. 8 Cert. štev. 1137 Fr. Budja.

K. štev. 1 Cert. štev. 1138 B. Anžur (otrok), 1139 Fr.

Košmrl, 1140 Jos. Koroš

Zenski strajk.

(Boj nemških socialistov proti materinstvu.)

V socijalnodemokratičnem taboru na Nemškem imajo zdaj velike in razburljive razprave. To pot pa ne gre za konflikte med revizioniste in radikali, ne gre za teoretična ali taktična vprašanja, marveč za novo uporabo starega socijalnodemokratičnega sredstva oziroma za prenešenje tega sredstva v najintimnejše življenje.

Stavka je poglavito sredstvo socijalnih demokratov v vseh političnih in gospodarskih bojih in generalna stavka velja pri njih za najzanesljivejšo in najmogočnejšo presijo na državo. O splošnih stavkah govore socijalni demokratje že desetletja in je še nikoli niso mogli resno poskusiti.

Zdaj se je našla znatna skupina v socijalnodemokratični stranki, ki hoče poskusiti s posebno vrsto splošne stavke; ta skupina hoče, naj se začne generalna stavka — fiziološkega značaja in mogočnosti iz socijalnodemokratičnega tabora klic: "Proletarke, ne rodite več!" Popolnoma resno se je med herolinskimi socijalnimi demokratji začeli agitirati, naj ženske začno generalno stavko, naj več ne rodit.

Ze več kakor sto let je tega, kar je angleški nacionalni ekonom Malthus začel oznanjati nauk, da se človeštvo prehotro množi. Zastopal je misel da se produkcija živil ne množi tako hitro, kakor se množi človeški rod in da je to izvor vse bede. Kdo bi misil, da bo več kakor sto let po razglasitvi tega nauka začeli nemški socijalni demokratje resno razpravljati o praktičnem malthusianizmu in uvaževati, če je mogoče premeniti obstoječe socialne razmere na ta način, da začno ženske stavkati.

V Berolini se vrše veliki shobi dosedaj. Vodilni krogi na:

di, ki se jih zlasti ženske udeležujejo. Na teh shodih nastopajo socijalno-demokratični in nesocijalno-demokratični zdravni in razpravljajo obširno in zanimivo o vprašanju, ali kaže še nadalje, da dajejo proletarke državi otroke, ki jih gmočno dobro stopeče mestanstvo neče več dajati v zadostnem številu.

Znano je, kako veliko skrb ima francoski narod s svojo prihodnostjo. Francoske žene nečejo roditi, nečejo imeti otrok. Francozinja ima povprek le dva otroka in jih več ne mara. Posledica tega je, da francoski narod po številu čimdalje bolj zaostaja, zlasti na Němcem, pa tudi že razmeroma za Italijani in Angleži. Francoska vlada se trudi na vse načine, da bi izboljšala te razmere, toda Francozinja neće roditi. Vzrok je več: Francozinja ljubi življenje in neće, da bi jo pogosti porodi predčasno oslabili in uničili njeno telesno lepoto; ne mara imeti križev z otroci, češ, enega ali dva otroka je še lahko dobro vzgojiti in jim prizpraviti udobno življenje, če je pa pri hiši pet ali šest otrok, jih je nemogoče skrbno vzgojiti in jih vse udobno preskrbiti; če je premoženje pri hiši, se med pet ali šest otrok tako razdeli, da nobeden nič izdatnega nima, medtem ko je dvema otrokom s takim premoženjem že kolikor toliko pomagano.

Tudi na Nemškem so pri zadnjem ljudskem štetju zapazili, da pojema število porodov. Nemški narod se sicer še značno množi, a ne več tako kakor prej. Meščanske matere so začele posnemati Francozinje in ne marajo več otrok; kvečejemu imajo dva, dočim jih ima nemški kmet in tudi nemški delavec še osem in deset. Daljnji simptomi vsekakor kažejo, da mora tudi Nemčija resno računati s tem, da začne pojmati število porodov in da množenje nemškega naroda ne bo več tako izdatno, kakor je bilo dosedaj. Vodilni krogi na:

nemške države tudi z vso resnico upoštevajo te okoliščine in preiskujejo ta fenomen.

Gre pa tukaj za stvar, na katere ima država, kakor za pomnoževanje socijalnodemokratičnega naraščanja. Po doktorju Mosesu so aplavdirale doktorju Bernsteini, Alfredu, ne Edvardu. Ta jim je cel problem razložil še jasneje, pa menda tako — popularno, da se večina poslušalk ni mogla nasmejati, dokler je bila manjšina zelo ogorenja.

Agitacija v Berolini je velika in vse kaže, dā se ženske v nevarni meri razvremajo za stavko. Na to vpliva pač ženski naturel bolj kakor vsi ozirni socijalno vprašanje. Vsekakor je ta agitacija zelo zanimiv pojav, kajti tu vidimo prvi poskus disciplinirati in organizirati sabotažo na polju, na katerega še nobena stranka ni segla. Berolinska parola je: pet let nič otrok, potem pa kvečjem dva ali tri.

Voditeljem nemške socijalne demokracije to gibanje pač ne dela veselja ali kakor se kaže, ne izda njih odporničev. Sredstva, prisiliti proletarske ženske, da bi rodile, pač ni, kakor je nemogoče jih prisiliti, da bi ne rodile. Na vsak način se voditelji lahko tolažijo, da bo silno mnogo stavkokazk.

Roparski humor.

Iz Klanstala poročajo: Predvčerajšnjim so našli gostilnico Schroederja v Braunschweig v njegovi gostilni ustreljenega in oropanega. Dva mlada človeka, ki sta sumljiva kot storilca, sta zbežala v Osterode, kjer sta se hotela prečebeti. Ko sta se tam pogajala z nekim trgovcem, je prišla policija, ki sta jo osamljenca sprevela s streli iz revolverja. En delavec je bil usmrčen, en policist pa ranjen. Enega morilca so prijeli, drugi pa se je zbarikadiral ter streljal na policijo. Začali so zveplo, da tem preženje morilca iz hše. Ko se je pokazal pri oknu, ga je neki policist ustrelil.

Nerednosti prebave.

Da ste dobrega zdravja, ne smemo pustiti, da pridejo v neredi na prebavljalihi organi, ker je to vedno znamenje bolezni celega telesa, ali posameznih organov. Brez prave hrane in prave prebave ni življenja. Raditega pa morate imeti vedno pri rokah kako zdravilo, ki vam v slučaju nedostenosti prebavljalihi organov hitro pomaga. V takih slučajih pporočamo vsakemu dobro, zanesljivo in takoj delujoče.

TRINERJEVO AMERISKO**GRENKO VINO**

To izvrstno zdravilo sčisti prebavljala organe popolnoma, ne da bi telesu povzročalo kakve težave. Zboljša vaš apetit, da e moč prebavljanim organom, odstrani zaprtje in vse teškoče, ki so s tem združene. Rabiti se mora pri vsaki

imejte to zdravilo vedno doma in rabite je kadar imate:

**ZAPRTJE,
GLAVOBOL,
BOLECINE V
SPODNJEM DE-
LU TELESA,
SLABOST**

**NERVOZNOST,
NEPREBAVNOST,
ZGUBO APETITA
BRUHANJE,
SLABO RAZPOLO-
ŽENJE PO JEDI**

Ne vrjemite, da take bolečine same zginejo. Če se takoj ne zdravijo, vselej oslabijo organe. Najbolje zdravilo vseh takih slučajih je

Trinerjevo m rško grunko vino.

PO LEKI NAH. Zvezne ponaredbe

JOSIP TRINER,
Importer in exporter.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

VELIKA RAZPRODAJA.**Pohištva, pečij, preprog in karpetov.**

Okrogle mize s tremi deskami	\$7.50 in več
Fine "brass" postelje, garantirane	\$7.00 in več
Železne postelje, vse barve	\$2.25 in več
Omare z ogledalom ali brez	\$5.50 in več
Kuhinjske omare	\$4.50 in več

Vse drugo pohištvo po najnižjih cenah v mestu.

500 pečij za premog. :: 500 pečij za plin.

Se prodajo sedaj po najnižjih cenah. Vse blago se pripelje na dom isti dan, ko je prodano.

CLEVELAND FURNITURE COMPANY

5824 ST. CLAIR AVE. 2 PRODAJALNE 708 EAST 152nd ST.
GOTOV DENAR ALI KREDIT.

Mali oglasi.

PAZITE!

Bi je kakšno blago kupuješ, ker želite, da ga prodaja v bližini trgovini staro, premožno in mogoče še občano blago na novo, ter pravijo, da je na Kranjce več dobro. To ni res, niti Slovenci in Slovenski kažejo imeti čisto, svečno dobro in trpežno blago. Pridite k meni, kjer dober blago po najnižji ceni. Za vsega čista se najtopleje priporočam.

BENO B. LEUSTIG,
6424 St. Clair avenue.
Tretja vrata od Addison Road.
(79-102)

Pozori!

Vsi Slovenci in Hrvati v češčanskih okolicah, ki so bili austrijski vojaki, so vabljeni, da se udeležijo prve gl. seje nove ustavnovljenega sam. podp. dr. "Slovenski Veterani", ki se bo 15. oktobra, t. j. 3. nedeljo v mesecu pri Andrej Krašovec, 408 E. 156 Et. stop 117, pod natančnejšimi pojasnila. Vstopina za prve tri mesece bomo samo \$1.00, mesečna \$25 in holniška podpora je \$10 na teden. Vas vse uljudno vabi.

(Fri-79-81-82)

Niko ne življa ali učenka, ki nima vsejčje učiti se. Franja Šteflič, 3218 W. 43rd St. Vzest. Clark ave kar.

Pozori!

Vsi tisti, ki hočejo letosnji voditi najboljšega pridelka, in ki se bojuje da ga morebiti ne bo dobil, naj vzemimo naznane, da ga pri meni dobijo vsi in zase sime kakovosti po nizkih cenah. Franciška Lausche, 625 St. Clair ave. (80) Soba ne odda v najem brez konca, sogi Addison Rd. (82)

JOHN L. MIHELICH,
308 St. Clair ave.
Slovenski tolmač na sodnihih in v raznih drugih zadevah. Javni notar. Izvrijujem vsakopred v notarsku spadajoča delo. Izvrijujem vsakovrstne delodajne za poškodbe. Razne advokatne nasvetne preskrbi brezplačno. Zavarujem pred ogrom in drugim nezgodom. Moj urad je na 617 St. Clair ave. v ozadju. Uradne ure od 1-2 pop. in v torek, šestek in soboto od 7-8. zvezek. Ob nedeljah od 9-12. (99)

HŠE NAPRODAJ.

8 nob. 2 druz. E. 45 St. \$2350
7 nob. 1 druz. Ortor. Ct. \$2400
6 nob. p. druz. E. 6 St. \$4300
12 nob. 3 druz. E. 53 St. \$5200
8 nob. 3 druz. E. 53 St. \$3300
12 nob. 3 druz. E. 6 St. \$3400
6 nob. 2 druz. E. 61 St. \$2200
12 nob. 2 druz. L. 64 St. \$4500
9 nob. 3 druz. L. 61 St. \$3900
10 nob. 2 druz. E. 63 St. \$3100
9 nob. 2 druz. E. 49 St. \$3300
5 nob. 1 druz. E. 59 St. \$2400
9 nob. 2 druz. E. 61 St. \$3800
11 nob. 2 druz. E. 60 St. \$4200
9 nob. 2 druz. E. 63 St. \$3100
5 nob. 1 druz. E. 69 St. \$3200
7 nob. 2 druz. E. 66 Pl. \$2800
9 nob. 2 druz. E. 61 St. \$3900
16 nob. 4 druz. E. 61 St. \$3600
11 nob. 4 druz. E. 55 St. \$6000
1 detinjna Orton Court \$2400
3 detinjna Norwood Rd. \$3500
2 detinjna Norwood Rd. \$3800
1 detinjna Carry avenue \$2200
2 detinjna Bonita avenue \$3500
2 detinjna Glass avenue \$3500
1 detinjna Prosser ave. \$2600
2 detinjna Homer avenue \$2700
3 detinjna Standard ave. \$3400
2 detinjna Standard ave. \$2700
3 detinjna Prosser ave. \$3300
2 detinjna Homer avenue \$2300
2 detinjna Carry avenue \$2400
3 detinjna Orton Court \$3100
2 detinjna Edna avenue \$2700
1 detinjna Edna avenue \$2900
2 detinjna Carry avenue \$3100
2 detinjna Bonita avenue \$3150
Imam še nekoliko drugih hiš za trgovino. Vprašajte za bolj natančna pojasnila pri meni.

JOHN ZULICH

1165 Norwood Rd.

Princeton 1208 R

BERITE IN PAZITE!

Naznanjam vsem cenjenim Slovencam, da sem že skoraj doblju in čisto svežo zalogo vsakovrstne jesenske in zimske gotove obleke, kakor na primer fine ženske kakor tudi otročje suknje, obleke s žekljami, princes obleke, kiklje, vsakovrstne ženske in otročje pletene šopiche, (sweaters) vso vso najboljšo žensko in otročjo spodnjo opravo, rokavice, nogavice in še mnogo drugega blaga, katerega boste dobili pri meni vedno po nižji ceni, za vsakega kot od drugega.

I. SMUK,
4706 St. Clair avenue.
Cuy. Central 4627 L.
(Fri-st. 77-85)

RESNICA.

Ali ste že kdaj mislili kupiti par leseni čevljev?

Taki čevlji se ne bi nikdar zbrabili, pač pa bi posamezni kosi odpadali in povzročili bolečine na nogah. Ravno tako morate misliti o cenenem bozdravništvu. Kadar vam povzročajo leseni čevlji mnogo neprilik, ker so nesnažni, tako se tudi slabu in ceneno zobozdravništvo nikdar ne spleča. Bolje je, da si ne daste zob sčistiti ali popraviti, kot če iščete poceni delo. Jaz si največ prizadevam, da opravljam zo bozdravniški posel po najbolj zmersnih cenah. Vsi inštrumenti se popolnoma scistijo, predno se jih zopet rabi. V mojem učnu se govorijo ogrsko, slovensko, poljsko, češko, nemško in slovaško.

Dr. S. HOLLÄNDER,
vog. 55. ceste in St. Clair ave

Vhod na 55. cesti zraven Franks Dry Cleaning Co. Istitvud kakor k doktorju Schottu na 55. cesti nasproti Lake Shore banke. Zaprt ob sredah popoldne in zvečer v petek zvečer. Sicer pa vedno odprt. Od 8. zjutraj do 8. zvečer. Prisnete ta oglas s seboj, da boste delo ženskih oblek od \$4.75 naprej. Nobeno delo ne zapusti te, da ste na pravem naših prostorov, dokler nismo prastoru.

Prijetna vest

ZA VSAKO SLOVENSKO DRUŠTVU V ZJEDINJENIH DRŽAVAH OB TEM ČASU SPLOŠNE DRAGINJE JE, DA NAŠA :-:

slovenska unijiska tiskarna računa že vedno najnižje cene za vse najboljše društvene in trgovske TISKOVINE. Tisoč zahval slovenskih društev po Ameriki, katerim smo tiskovine izgovili, nam je velik dokaz, da smo ustregli že tisočim društvom.

Mi izdelujemo društveni papir, kuverte vseh vrst, bolniške liste, pravila, pršnje za vesprejem, platične knajlice, vse tiskovine za veseljce. Ako imate sploh kakšo tiskovino, pošljite jo nam, in od nas dobite točen odgovor, koliko stane, delo je narejeno v najkrajšem času v vašo popolno zadovoljnost. Pljite po cene.

Prva slovenska unijiska tiskarna

CLEVELANDSKA
AMERIKA,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Perry's Victory
(All 1913) at Put-In-Bay!
Celebration
In-Bay!
\$1,000,000 Perry Memorial

DOUBLE DAILY STEAMER SERVICE
DETROIT—PUT-IN-BAY—SANDUSKY—CEDAR POINT

The magnificent Steel Steamers of the Ashley and Dustin Steamer Line. Str. Put-in-Bay (new) capacity 4000, Str. Frank E. Kirby. Four Boats from Sandusky, two Boats from Detroit every week day. Special trips on Sunday connecting with steamers from Cleveland, Toledo, Cedar Point and Lake Side.

Fares Week Day

Between Detroit and Put-in-Bay one way 50c, round trip same day 60c.
Between Sandusky and Put-in-Bay one way 50c, round trip same day 75c.

Between Sandusky and Detroit one way \$1.00, round trip same day \$1.25.
Between Detroit and Cleveland every day one way \$1.25.
Str. Frank E. Kirby stops at Kelly Island and Middle Bass.

radovoljni z njimi, kakor tudi vi. Popravljamo tudi druge kupljene, skražene obleke po zmersnih cenah. Obiščite nas ali pa nas pokličite po telefonu in se sami zglašimo pri vas. Pokličite nas lahko tudi z dopisnico. Popolna garancija za vsako delo.

I. SMUK,
4706 St. Clair avenue.
Cuy. Central 4627 L.
(Fri-st. 77-85)

F.J. TURK & CO.

5707-5709 ST. CLAIR AVE.

veliko boljše, drugo pa cenejše pa tudi veliko slabše, mi zberemo vedno boljše blago in prodajamo po isti ceni kot oni ki zberejo slabše. In radi tega napredujemo, in to je vzrok, da smo iz malih prostorov na 55. cesti prišli v veliko moderno trgovino na 55. & St. Clair-av.

Gospo in gospodične so uljudno vabljene, da pridejo in si pogledajo oddelek z ženskimi klobuki. Tu vidite lepe moderne klobuke. Ta oddelek je trikrat večji kot prej. Pripravljeni smo postreči vsaki gospoj in gospodični, naj si bo še tako natančna.

ŽENSKE OBLEKE z žeketom, velika izbera od \$10 do \$25. Obleka iz celega \$4.98 in do \$15. Kadar kupite obleko pri nas, ste gotovo dostojno opravljeni. Naše obleke so narejene iz finega blaga, lepega dezaina, močno šivane, sploh obleka, ki naredi utis.

ŽENSKA KRILA, ki so vsaki ženski povolji. Katera je krilo kupila pri nas, se je izrazila, da imamo lepšo zalogo kot vsakdo v okolici.

BLAGO NA JARDE. Velika zaloga vseh vrst blaga za ženske in tudi za otročje obleke.

Imamo nove vrste svileno blago, iz katerega se da narediti krasna obleka za mladenko, ki ji bo v ponos. Samo 39c jard

POROČNE OBLEKE. Imamo vse, kar potrebuje nevesta in njene družice. Opravimo nevesto od vrha do tla. Štejemo si v našo dolžnost, da jo najkrašnejše opravimo.

OBUVALA ZA CELO RODBINO. V našem oddelku za obuvajo dobite vedno dobre in trpežne čevlje. Vsak par ki stane \$3.00 ali več, je garantiran.

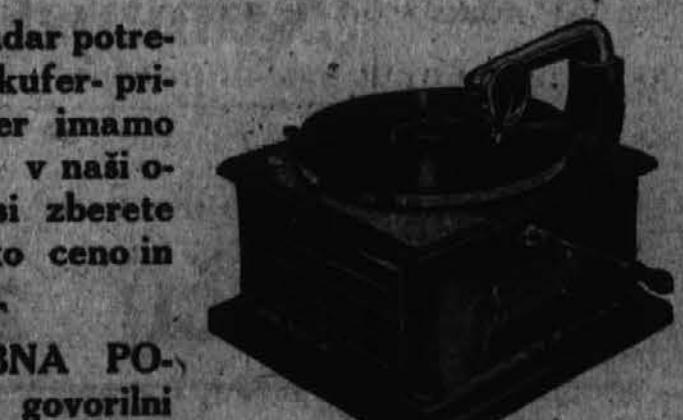

Obleke za dečke naša posebnost je opraviti dečka z najlepšimi oblekami in sicer po najnižji ceni. Ne kupite prej druge, dokler ne vidite našo zalogo.

KOVČEKI. Kadar potrebujete kovček -kufer- pride k nam, ker imamo največjo zalogo v naši okolici. Lahko si zberete enega za vsako ceno in mero.

NAŠA POSEBNA PONUDBA. Lep govorilni stroj, ki stane \$25, če bi hoteli naravnost kupiti. Pri nas ga dobite \$4.98, če kupite blago za \$25.00. Ali pa če kupite za \$75.00 vrednosti, ga dobite popolnoma brezplačno.

F. J. TURK & CO.

5707-5709 ST. CLAIR AVE.